

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «КІЦМАНСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ПОДІЛЬСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора коледжу

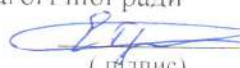
Іван БІЛЯР
2022 року

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИК

за освітньо-професійною програмою «Організація і технологія
ведення фермерського господарства»

зі спеціальності 201 «Агрономія»

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
педагогічною радою
ВСП "Кіцманський фаховий коледж ЗВО"ПДУ"
Протокол № 25 від 05.05.2022р.
Секретар педагогічної ради

Олена ГУЦУЛЯК
(підпис) (прізвище та ініціали)

Кіцмань – 2022 рік

Наскрізна програма практик для здобувачів освіти
спеціальності 201 «Агрономія», освітньо-професійної програми
«Організація і технологія ведення фермерського господарства»

Розробники програми: Біблюк Л.І. викладач агрономічних дисциплін,
Гуцуляк В.Є. викладач механічних дисциплін.

Наскрізна програма практик схвалена на засіданні циклової комісії
агромеханічних та землевпорядних дисциплін

16.04 2022 р., протокол № 9

Голова циклової комісії Г.О. Антощук

ВСТУП

Наскрізна програма практики здобувачів освіти спеціальності 201 «Агрономія», освітньо-професійної програми «Організація і технологія ведення фермерського господарства» є основним навчально-методичним документом, який визначає усі аспекти проведення практик. Вона забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практик, їх системність і послідовність проходження здобувачами освіти практик протягом навчання в коледжі.

Наскрізна програма практики здобувачів освіти спеціальності 201 «Агрономія», освітньо-професійної програми «Організація і технологія ведення фермерського господарства» розроблена згідно з навчальним планом відповідно доосвітньо-професійної програми підготовки фахівців.

Наскрізна програма практики регламентує:

- мету, зміст і послідовність проведення практики здобувачів освіти в ВСП «Кіцманський фаховий коледж ЗВО «Подільський державний університет» на визначених базах практики;
- містить рекомендації щодо видів, форм і методів контролю якості підготовки (рівень знань, уміння і навички), які здобувачі освіти повинні отримувати під час проходження практики; підведення підсумків практики здобувачів освіти.

Метою розробки Наскрісної програми практики здобувачів освіти, які одержують професійну освіту, є запланована і структурована програма практичної підготовки здобувачів освіти у відповідних установах, організаціях та на підприємствах різних форм власності.

Зміст наскрісної програми практики включає програми всіх етапів практичного навчання (навчальні, технологічні та переддипломна практики). Наскрізна програма практики здобувачів освіти ВСП «Кіцманський фаховий коледж ЗВО «Подільський державний університет» спеціальності 201 «Агрономія», освітньо-професійної програми «Організація і технологія ведення фермерського господарства» розроблена з врахуванням Закону України «Про фахову передвищу освіту», Положення про проведення практики здобувачів освіти вищих навчальних закладів України (наказ Міністерства освіти України від 08.04.1993., № 93), рекомендацій Міністерства Освіти і науки України щодо проведення практики здобувачів освіти ВНЗ України від 24.04.2013р.

Практика здобувачів освіти спеціальності 201 «Агрономія», освітньо-професійної програми «Організація і технологія ведення фермерського господарства» є цілісною системою, що складається з певних структурних компонентів. Види практики з спеціальності, їх тривалість і терміни проведення визначаються освітньо-професійними програмами та навчальними планами.

При підготовці фахівців спеціальності 201 «Агрономія», освітньо-професійної програми «Організація і технологія ведення фермерського господарства» складовими практичної підготовки здобувачів освіти є такі види практики:

Назва практики	Курс	Семестр	Тривалість, тижнів	Форма контролю
Навчальна				
1. Ботаніка	II	4	1	Залік
2. Землеробство з ґрунтознавством	II	4	1	Залік
3. Агрохімія	III	5	1	Залік
4. Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва (категорія "A1")	III	5,6	2,5/2,5	Залік
5. Технологія в галузях рослинництва	III, IV	6,7	1/2	Залік
6. Технологія виробництва продукції тваринництва	III, IV	6,7	1/1	Залік
7. Технологія зберігання сільськогосподарської продукції з основами переробки	IV	8	1	Залік
8. Організація і планування фермерського господарства	IV	8	1	Залік
9. Оператор з ветеринарного оброблення тварин	IV	8	2	Залік
Виробнича				
1. Технологічна практика	II, III,	3, 4, 5,6	1,2,4,6	Підсумкова оцінка
2. Переддипломна практика	IV	8	4	Захист звіту

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою практичної підготовки за спеціальністю 201 «Агрономія», освітньо-професійної програми «Організація і технологія ведення фермерського господарства» є ознайомлення здобувачів освіти зі специфікою майбутнього фаху, отримання ними первинних професійних умінь і навичок, поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами освіти в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок, ознайомлення безпосередньо в установі, організації, на підприємстві з організацією агрономічної служби, відпрацювання вмінь і навичок з професії та спеціальності, а також збір матеріалу для виконання курсових робіт.

Конкретна мета і завдання кожного виду практики визначаються її призначенням, спеціальністю, кваліфікаційним рівнем практичних занять та вмінь. Для успішного виконання завдань практики необхідне відповідне організаційно-методичне забезпечення, що передбачає комплекс навчально-методичної документації, наскрізну програму практики, робочі програми й методичні вказівки з усіх видів практики.

Завданнями практичної підготовки є:

- закріплення теоретичних знань з рослинництва, тваринництва, механізації та економіки;
- вивчення правил організації і методики ведення фермерського господарства;
- вивчення загальних функцій керівника фермерського господарства;
- набуття навиків володіння методикою профілактики та лікування тварин;
- застосовування знань для одержання практичних навичок при вирішенні проблемних виробничих ситуацій;
- вивчення особливостей роботи в умовах ведення фермерського господарства;
- придбання практичних навиків в управлінні фермерським господарством;
- придбання практичних навиків щодо ведення документації у фермерському господарстві;
- набуття уміння складати первинні документи, групувати і систематизувати їх для подальшої обробки;
- ознайомлення з порядком складання звітності.

2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Практику здобувачів освіти спеціальності 201 «Агрономія», освітньо-професійної програми «Організація і технологія ведення фермерського

господарства» організовують відповідно до навчального плану, наскрізної програми практики, робочих програм практик.

Вся робота з практичної підготовки здобувачів освіти знаходиться в компетенції директора ВСП «Кіцманський фаховий коледж ЗВО «Подільський державний університет», завідувача навчально-виробничою практикою, керівника практики від циклової комісії агромеханічних та землевпорядних дисциплін, які визначають бази практик, складають графік проведення практики, здійснюють розподіл здобувачів освіти на практику, здійснюють методичне керівництво та контроль за практичною підготовкою здобувачів освіти коледжу. Керівниками практик призначають досвідчених викладачів, які мають практичний досвід.

3 ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ. ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ

Оцінка знань, умінь і навичок здобувачів освіти - практикантів повинна здійснюватися на основі критеріїв оцінки компетентності фахівця. Оцінка компетентності – процес збору достатніх, дійсних і надійних доказів знань практиканта, його розуміння і професіоналізму для виконання завдань, визначених його майбутньою діяльністю.

Критеріями оцінювання практики виступають:

- рівень професійних умінь;
- якість виконання усіх завдань практики;
- якість звітної документації.

4 НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

Завданням навчальної практики є отримання первинних професійних умінь і навичок, підготовка здобувачів освіти до свідомого поглибленого вивчення фундаментальних і спеціальних дисциплін, прищеплення їм практичних і професійних умінь і навичок з обраної спеціальності, ознайомлення здобувачів освіти з майбутньою професійною діяльністю на виробництві, прищеплення їм навичок із виконання найпростіших робіт загального характеру, вміння спілкуватися в трудовому колективі господарства, поваги до обраної спеціальності, залучення до виробничої діяльності.

Навчальну практику проводять на базі господарств навчального закладу та інших сільськогосподарських підприємствах, оснащених новою технікою і обладнанням з високим рівнем механізації і автоматизації технологічних процесів виробництва.

Тривалість навчальної практики – не більше 6 годин на день.

Перед початком практики проводять обов'язковий інструктаж з питань програми практики, охорони праці, правил пожежної безпеки та особистої гігієни.

У період навчальної практики здобувачі освіти ведуть звіти-щоденники, в які записують дані: дату, назву роботи, місце проведення, матеріали, інструменти, що використовуються, обсяг виконаної роботи за робочий день, висновки та пропозиції. Керівник практики виставляє оцінку і підписує звіт-щоденник.

У період навчальної практики здобувачам освіти виставляють оцінку за кожне заняття в день його проведення, а підсумкову – на підставі складання практичного заліку.

Після проходження практики здобувач освіти повинен чітко усвідомлювати своє місце і роль як молодшого спеціаліста в структурі управління виробництвом.

4.1. БОТАНІКА

Мета практики: ознайомлення з рослинним світом, вивчення рослин, занесених до Червоної книги, набуття умінь і навичок із проведення аналізу флори території, охорони навколишнього середовища.

База практики: поля, парки, луки, степи, ліси, болота, колекційно-дослідне поле та ботанічний сад.

Як результат проходження практики здобувачі освіти повинні **вміти:**

- визначати рослини за морфологічними ознаками та ботанічними родинками;
- збирати рослини і оформляти гербарії;
- проводити аналіз рослинного угруповання лісу, саду, городу, болота та ін.;
- визначати господарську цінність рослинного угруповання;
- оцінювати вплив виробничої діяльності людини на рослинні угруповання.

1. Ознайомлення з методикою морфологічного аналізу рослин на живому матеріалі

Робота з визначником рослин. Ознайомлення з рослинами, які занесені до Червоної книги і потребують охорони. Вивчення правил збору рослин і оформлення гербарію.

2. Визначення і збір рослин на луках та в лісі

Морфологічний аналіз, визначення і збір рослин. Визначення екологічної і господарської цінності луків і лісу.

Визначення впливу виробничої діяльності людини на біоценози.

3. Визначення і збір рослин річкових заплав, боліт та інших елементів рельєфу

Морфологічний аналіз, визначення і збір рослин річкових заплав, боліт та інших елементів рельєфу. Визначення морфологічних особливостей рослин та їх пристосування до специфічних умов життя. Оформлення гербарію рослин, які пристосовані до вологих умов життя.

4. Визначення та збір рослин саду, городу, придорожніх та інших

Морфологічний аналіз, визначення і збір рослин саду, городу, придорожніх та інших рослин. Визначення життєвих форм рослин за зовнішніми ознаками. Виявлення характерних ознак рослин і родин.

5. Ознайомлення, вивчення та визначення рослин парків, газонів і квітників. Вивчення рослин на колекційно-дослідному полі

Вивчення та визначення рослин, парків, газонів, скверів. Ознайомлення з рослинами на колекційно-дослідному полі. Робота на колекційно-дослідному полі.

4.2. ЗЕМЛЕРОБСТВО З ГРУНТОЗНАВСТВОМ

Мета практики: поглиблення і закріплення знань, отриманих здобувачами освіти в процесі теоретичного навчання, набуття практичних умінь і навичок під час проведення польових і лабораторних досліджень.

База практики: колекційно-дослідне поле (або ділянка) навчального закладу, поля базових навчально-виробничих господарств. Практика, враховуючи сезонність робіт у сільському господарстві, може проводитись або безперервним циклом, або в декілька періодів, чергуючи з теоретичними заняттями.

Як результат проходження практики здобувачі освіти повинні **вміти:**

- проводити польове обстеження ґрунтів, розпізнавати за зовнішніми ознаками ґрунтові типи і різновиди, відбирати мікромоноліти і зразки ґрунтів із різних генетичних горизонтів, описувати будову ґрунтового профілю, визначати механічний склад ґрунтів у польових умовах, оформляти журнал обстеження ґрунтів і складати ґрунтову карту;

- вживати протиерозійні заходи в умовах конкретного господарства;

- розпізнавати бур'яни, робити польове обстеження на забур'яненість та складати карту забур'яненості полів;

- складати різні типи і види сівозмін;
- проводити контроль якості обробітку ґрунту.

1. Польове обстеження ґрунтів зони розташування навчального закладу

Польове обстеження ґрунтів, його завдання, періодичність, види.

Підготовчий період: підготовка топографічної основи та необхідного знаряддя (реактиви, лопати, ґрунтові бури, етикетки). Ознайомлення з матеріалами попереднього обстеження. Ознайомлення з територією на місцях обстеження. Планування розрізів напів'ям, прикопок. Розбивка поля на елементарні ділянки на топографічній основі.

Польовий період: вибір маршруту, місце розрізу. Визначення типів, підтипів, різновидностей ґрунтів за розрізами. Відбір зразків.

Лабораторний період: підготовка зразків до аналізів. Визначення гігроскопічної вологи, механічного складу, вмісту органічної речовини.

Камеральний період: складання документації ґрунтового обстеження (оформлення щоденників, складання ґрунтової карти, картограм, технічного звіту).

2. Обстеження полів господарства на забур'яненість

Методи обліку забур'яненості посівів. Методи визначення засміченості ґрунту насінням і вегетативними органами бур'янів.

Підготовчий період: підготовка картографічної основи, ознайомлення з матеріалами попередніх обстежень з використанням гербіцидів.

Польове обстеження: визначення рівня забур'яненості кількісним методом. Збирання колекції бур'янів.

Камеральний період: складання карти забур'яненості полів, оформлення гербарію бур'янів найпоширеніших на території навчального закладу.

3. Складання сівозмін різних типів і видів

Складання різних типів і видів сівозмін для конкретних господарств згідно з індивідуальними завданнями.

4. Ознайомлення з системою обробітку еродованих ґрунтів господарства

Ознайомлення з наявними видами ерозії в господарстві і вжиття протиерозійних заходів. Контроль якості основних заходів обробітку еродованих ґрунтів. Оціночні показники якості в польових умовах конкретного господарства.

4.3. АГРОХІМІЯ

Мета практики: закріплення теоретичних знань, вивчення змін, які відбуваються в системі “грунт – рослина – добрива” під час застосування засобів хімізації для поліпшення умов живлення рослин, підвищення родючості ґрунту.

База практики: колекційно-дослідне поле (або ділянка) навчального закладу, поля базових навчально-виробничих господарств, агрохімлабораторія, навчальна лабораторія.

Як результат проходження практики здобувачі освіти повинні **вміти:**

- характеризувати добрива за зовнішнім виглядом;
- розрахувати норми добрив і розподіляти їх за строками внесення;
- відбирати зразки ґрунту, проводити аналіз ґрунту на вміст у ньому елементів живлення;
- проводити розрахунок мінеральних добрив на заплановану врожайність; рослинну діагностику;
- складати системи удобрення культур у сівоzmінах;
- дотримуватись правил техніки безпеки, виробничої санітарії, особистої гігієни і охорони довкілля.

1. Відбір зразків ґрунту

Відбір зразків ґрунту для агрохімічного обстеження. Поняття про середній зразок ґрунту. Методика відбору зразків ґрунту з розрізу та підготовка ґрунтового зразка до аналізу.

2. Рослинна діагностика

Ознайомлення з методами рослинної діагностики. Дослідження рослинного клітинного соку на вміст елементів живлення експрес-методом.

3. Зберігання, застосування добрив

Ознайомлення з технологією зберігання і застосування органічних, мінеральних добрив у господарстві. Розрахунок норм внесення добрив на запланований урожай з урахуванням вмісту поживних елементів у ґрунті та коефіцієнтів їх використання з ґрунту і добрив. Техніка безпеки під час зберігання і використання добрив. Охорона довкілля.

4. Складання системи удобрення культур

Складання системи удобрення культур у сівоzmінах різних типів. Розроблення річного плану внесення добрив під культури в господарстві. Охорона довкілля.

5. Ведення звітної документації використання добрив

Порядок звітності про застосування органічних, мінеральних добрив у господарстві за рік.

4.4. ТЕХНОЛОГІЯ В ГАЛУЗЯХ РОСЛИННИЦТВА

Мета практики: набуття здобувачами освіти вмінь і навичок з організації і безпосереднього виконання всього комплексу та технологічних операцій під час вирощування сільськогосподарських культур, реалізації продукції.

База практики: колекційно-дослідне поле навчального закладу, поля базових навчально-виробничих господарств або інших сільськогосподарських підприємств.

Як результат проходження практики здобувачі освіти повинні **вміти:**

- проводити підготовку агрегатів до роботи, підбирати трактори і сільськогосподарські машини;
- розробляти схеми сівозмін, технології вирощування сільськогосподарських культур;
- складати технологічні карти вирощування сільськогосподарських культур;
- вживати агротехнічні заходи з догляду за сільськогосподарськими культурами, збиранням.

1. Технологічні карти вирощування сільськогосподарських культур

Ознайомлення з технологією вирощування 2–3 основних сільськогосподарських культур.

Складання агротехнічної частини технологічної карти вирощування сільськогосподарських культур.

2. Підготовка насіння до сівби (садіння). Норми висіву

Способи і строки підготовки насіння до сівби (садіння). Технологічне налагоджування агрегату для протруювання насіння. Визначення норми витрати фунгіциду.

Організація теплового сонячного обігріву картоплі. Організація перебирання картоплі. Протруювання бульб.

Методика розрахунку кількісної і масової норми висіву посівного та садивного матеріалу. Розрахунок потреб господарства в посівному (садивному) матеріалі.

3. Оцінювання стану озимих культур і багаторічних трав

Проведення обстеження озимих культур і багаторічних трав. Взяття монолітів. Визначення стану перезимівлі озимих культур і трав.

4. Ранньовесняне боронування

Підготовка агрегату до роботи. Встановлення напрямку руху агрегату. Визначення способу боронування. Визначення фізичної стиглості ґрунту в польових умовах. Виконання боронування. Контроль якості виконаної роботи.

Визначення густоти рослин озимої пшениці або багаторічних трав після боронування на 1 м².

5. Посів ярих зернових культур

Передпосівний обробіток ґрунту, перевірка культивації на глибину обробітку. Розрахунок норми висіву насіння. Перевірка сівалки на норму висіву насіння в польових умовах. Посів ячменю, вівса, гороху чи іншої зернової культури. Проведення агробракеражу посіву.

6. Посів просапних культур

Проведення технологічного налагоджування посівного агрегату на посів цукрових буряків, кукурудзи чи соняшнику, садильного агрегату на висаджування картоплі. Розрахунок норм висіву (садіння) і встановлення сівалки (саджалки) на норму висіву (садіння), перевірка її в польових умовах. Перевірка глибини загортання посівного (садівного) матеріалу та норми внесення мінеральних добрив. Організація посіву (садіння). Оцінювання якості робіт.

7. Методи визначення густоти посівів

Методи визначення густоти посівів різних сільськогосподарських культур. Визначення фаз росту і розвитку окремих культур.

8. Формування густоти посівів

Визначення густоти посівів рослин. Визначення видів бур'янів, які засмічують посіви, та встановлення їх кількості. Вибір способу формування густоти. Технологічне налагоджування агрегату для механізованого формування густоти посівів. Визначення якості роботи.

9. Визначення біологічної врожайності сільськогосподарських культур

Визначення біологічного врожаю зернових культур, цукрових буряків, картоплі. Визначення фаз зрілості, строків збирання сільськогосподарських культур.

10. Організація і технологія збирання зернових культур. Післязбиральна обробка зерна

Вивчення технології збирання зернових культур. Організація збиральних робіт. Контроль якості робіт. Визначення втрат під час збирання врожаю.

Підготовка зерноочисних машин до роботи. Організація очищення і сортування зерна на механізованому току. Оцінювання якості виконаної роботи. Організація закладання зерна на зберігання.

11. Організація і технологія збирання просапних культур

Визначення строків збирання. Комплектування і технологічне налагодження збиральних агрегатів (на прикладі цукрових буряків, картоплі). Організація збиральних робіт. Контроль якості робіт.

12. Зяблевий обробіток ґрунту. Контроль якості

Визначення строків обробітку, набуття практичних навичок щодо визначення якості обробітку.

4.5. ТЕХНОЛОГІЯ В ГАЛУЗЯХ ТВАРИННИЦТВА

Мета практики: закріплення, розширення і поглиблення теоретичних знань з технології виробництва продукції тваринництва. Набуття здобувачами освіти практичних умінь і навичок під час виконання комплексу робіт з виробництва молока, м'яса, вовни. Ознайомлення з особливостями технології інших галузей тваринництва.

База практики: навчально-виробнича ферма навчального закладу, фермерські господарства та інші сільськогосподарські підприємства.

Як результат проходження практики здобувачі освіти повинні **вміти:**

- працювати з інструментами для вимірювання тварин, визначати тип конституції в окремій тварини, живу масу за промірами, дотримуватись правил

охорони праці під час роботи з тваринами;

- проводити догляд за молодняком; складати схему вигодовування телят та згідно з нею напувати телят; проводити годівлю телят згідно зі складеними раціонами; зважувати телят, заповнювати при цьому відповідну зоотехнічну документацію та обробляти і правильно використовувати результати зважування; встановлювати вік і живу масу кожної телиці на час її першого осіменіння в стані господарської зрілості; проводити попередні розрахунки молочної продуктивності корови-первістки;

- проводити оцінювання вимені корови на придатність до машинного доїння; правильно підготувати апарат і видоїти корову; відбирати середню пробу молока на аналіз; проводити органолептичне оцінювання молока; визначати механічну забрудненість, густину, кислотність, жирність, сортність;

- визначати вгодованість; зважувати і аналізувати результати зважування; нарахувати заробітну плату окремим категоріям працівників ферми;

- оцінювати конституцію, екстер'єр свиней; брати основні проміри за допомогою мірної стрічки та палиці; зважувати тварин; мітити свиней способом татуювання і вищипування; оцінювати придатність приміщень для конкретної виробничої групи свиней; визначати тривалість перебування тварин у групах;

- складати план парування і опоросів; підготувати свиноматку до опоросу; визначати параметри мікроклімату для підсисних маток і поросят-сисунів; складати раціон годівлі для підсисної свиноматки і схему підгодівлі поросят-сисунів;

- відлучати поросят від свиноматки і сформувати групу; складати раціон годівлі для відлучених поросят і ремонтного молодняку; заповнити форми зоотехнічного обліку; формувати групи відгодівельного молодняку; складати план відгодівлі, визначати витрати кормів; заповнювати документи на тварин, які реалізуються;

- складати раціони годівлі для овець; аналізувати технології виробництва баранини; стригти тварин; проводити сортування, класифікування, пакування і маркування вовни; визначати вихід чистого волокна; оцінювати якість вовни; проводити класне та індивідуальне бонітування овець;

- складати розпорядок використання робочих коней впродовж дня на фермі і в підсобних господарствах у весняний період; готувати корми і годувати робочих коней; запрягати коней; сідлати коня; управляти кінями;

- готувати повноцінні кормові суміші для птиці; складати та готувати повнораціонні суміші для ремонтного молодняку несучих порід і курчат-бройлерів; користуватись овоскопом; відбирати ремонтний молодняк для комплектування маточного стада;

- складати раціони годівлі для кролів; визначати вгодованість кролів; оцінювати шкурки і пух згідно з ДСТУ;

- проводити огляд бджолосімей, готувати цукровий сироп і підгодовувати

бджіл; формувати бджолосім'ї на зиму; організовувати годівлю риби; проводити вилов риби; вести облік і звітність у рибництві.

1. СКОТАРСТВО

1.1. Оцінювання екстер'єру і конституції великої рогатої худоби

Підготовка мірних інструментів для роботи. Взяття промірів, пальпація і окомірне оцінювання окремих статей та тварин загалом. Визначення живої маси за промірами. Визначення віку тварини за змінами на рогах і зубах.

1.2. Технологія вирощування телят після народження

Прибирання станків і приміщення від гною і гноївки, підстилка в станках, очищення тіла телят. Роздача різних кормів упродовж дня, напування телят, запис результатів зважування у відомість та журнал реєстрації і вирощування племінного молодняку. Визначення приросту та витрат кормів на одиницю приросту.

Виявлення телиць в охоті та осіменіння. Розтелення та необхідна рододопомога.

1.3. Техніка доїння корів, оцінювання якості молока

Складання доїльного апарата, перевірка його роботи, регулювання.

Проведення екстер'єрного оцінювання вимені окомірно та взяттям промірів дійок.

Взяття проби молока на аналіз.

Органолептичне оцінювання молока. Визначення механічної забрудненості, густини, кислотності, жирності та сортності молока за ДСТУ.

1.4. Технологія виробництва яловичини

Визначення вгодованості тварин. Зважування, розрахунки і аналіз результатів. Розрахунок заробітної плати працівникам ферми.

2. СВИНАРСТВО

2.1. Вивчення конституції, екстер'єру свиней. Утримання свиней

Проведення бального оцінювання екстер'єру свиней. Взяття основних промірів. Мічення свиней.

Зоогігієнічні вимоги до приміщень різних виробничих груп свиней.

2.2. Організація робіт з догляду. Техніка вирощування відлучених поросят. Технологія відгодівлі свиней

Складання плану паруваль і опоросів для основних і перевірюваних свиноматок.

Підготовка станків до чергового туру опоросів. Формування гнізда свиноматки.

Складання раціонів для підсисної свиноматки за вихідними даними.

Складання схеми відгодівлі поросят-сисунів під час відлучення у 45-денному віці.

Вивчення правил вирощування відлучених поросят. Розподіл молодняку на ремонтні і відгодівельні групи. Вивчення вимог до ремонтного молодняку під час його вирощування.

Заповнення форм зоотехнічного обліку.

Формування вагових груп молодняку для відгодівлі. Складання плану відгодівлі свиней.

Складання раціону годівлі за заданими нормами. Визначення витрат кормів, вгодованості, забійного виходу. Заповнення форм документів на реалізацію свиней.

3. ІНШІ ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА

3.1. Технологія вівчарства

Участь у приготуванні та роздаванні кормів. Вивчення плану племінної роботи.

Участь у догляді за ягнятами.

Засвоєння техніки стрижень овець. Сортування, класифікування, пакування і маркування вовни. Визначення виходу чистого волокна.

Визначення тонини, технологічних властивостей, дефектів вовни. Ознайомлення з основами бонітування овець. Аналіз даних бонітування.

3.2. Технологія конярства та птахівництва

Складання розпорядку використання робочих коней впродовж дня. Годівля і напування коней впродовж дня. Запрягання і розпрягання коней. Складання збруї. Заведення коня в стійло.

Оцінювання птиці за екстер'єром. Визначення за зовнішнім виглядом віку і статі птиці.

Оцінювання інкубаційних якостей яйця за зовнішнім виглядом і просвічуванням на овоскопі.

Визначення кормових норм і складання раціонів годівлі для птиці.

3.3. Технологія кролівництва та хутрового звірівництва

Участь у годівлі кролів, хутрових звірів (якщо вирощують у навчальному закладі) та догляді за ними. Визначення вгодованості. Вжиття заходів щодо поліпшення племінної роботи. Оцінювання шкурки і пуху згідно з ДСТУ.

3.4. Технологія бджільництва та ставкового рибництва

Огляд бджолосім'ї, визначення її стану і перспективи подальшого використання. Підгодовля бджіл, обробка вуликів і бджолосімей проти хвороб.

Ознайомлення з категоріями ставків. Ознайомлення з методами розведення та способами і технікою відлову риби.

4.6. ТЕХНОЛОГІЯ ЗАГОТІВЛІ І ЗБЕРІГАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ З ОСНОВАМИ ПЕРЕРОБКИ

Мета практики: набуття практичних навичок з організації, заготівлі, зберігання та переробки сільськогосподарської продукції.

База практики: з урахуванням місцевих умов та можливостей навчально-матеріальної бази широко практикується проведення практики на виробництві, екскурсії на заготівельні і переробні підприємства.

Як результат проходження практики здобувачі освіти повинні **вміти:**

- готувати сільськогосподарську продукцію до зберігання основними способами; визначати основні види пошкоджень під час зберігання. Проводити основні технологічні операції з переробки зерна, овочів, фруктів, технічних культур;
- виробляти основні м'ясо-молочні вироби; розраховувати потребу в сировині та матеріалах на основі діючої нормативно-технічної документації.

1. Способи підготовки зернових, овочевих, плодово-ягідних, технічних, олійних культур до зберігання

Ознайомлення з основними способами підготовки сільськогосподарських культур до зберігання: очищення, сортування, калібрування, сушіння. Вплив компонентів зернової маси, механічних пошкоджень і хвороб плодоовочевої продукції, вмісту вологи в олійних культурах на якість зберігання.

2. Оцінювання якості плодоовочевої продукції під час зберігання

Ознайомлення з основними показниками якості плодоовочевої продукції. Причини втрат, види пошкоджень зерняткових і овочевих культур. Методика розрахунків втрат плодоовочевої продукції під час тривалого зберігання.

3. Найпростіші способи переробки сільськогосподарської продукції

Ознайомлення з найпростішими способами переробки сільськогосподарської продукції: виробництво борошна і круп, соління і маринування, виробництво олії і цукру. Ознайомлення з матеріально-технічною базою переробки.

4. Консервування та інші способи переробки овочів і фруктів. Показники якості переробки продукції

Екскурсія на плодоконсервний завод.

Ознайомлення з матеріально-технічною базою: первинний пункт переробки, основний технологічний конвеєр, наявність і видовий склад технологічного обладнання. Охорона праці та виробнича санітарія.

Ознайомлення з основними технологіями консервування овочів і фруктів. Робота лабораторії з контролю за якістю сировини і готової продукції.

5. Товарне оцінювання плодоовочевої продукції

Зовнішній вигляд, калібрування, механічні пошкодження. Виявлення хвороб плодів та овочів. Розрахунок втрат плодів та овочів під час тривалого зберігання.

4.7. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПЛАНУВАННЯ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Мета практики: ознайомлення здобувачів освіти зі специфікою майбутньої спеціальності, отримання первинних професійних умінь і навичок з дисципліни.

База практики: фермерські господарства, навчально-дослідні господарства, сільськогосподарські підприємства та організації різних форм власності.

Як результат проходження практики здобувачі освіти повинні **вміти:**

- обчислювати потребу в матеріально-технічних ресурсах, складати технологічні карти і виробничі програми по фермерському господарству, укладати господарські договори, вести внутрігосподарські розрахунки витрат, визначати госпрозрахунковий дохід і заробітну плату працівників за кінцевими

результатами, складати плани на конкретний період виробництва і реалізації продукції.

1. Складання виробничої програми галузі тваринництва, рослинництва, промислових, допоміжних і обслуговуючих виробництв

Планування продуктивності та поголів'я тварин, валового виходу продукції тваринництва. Планування потреби в кормах та підстилці. Планування врожайності сільськогосподарських культур, норми виробництва продукції, посівних площ. Розрахунок потреби в добривах та насінні. Планування використання продукції рослинництва і тваринництва.

Планування роботи машинно-тракторного парку: спланувати обсяг польових механізованих робіт; витрати на експлуатацію МТП і собівартість 1 га ум.ет. оранки.

Планування роботи автотранспорту: спланувати обсяг роботи вантажного автотранспорту; розрахувати потребу та вартість палива і мастильних матеріалів; спланувати витрати на експлуатацію і собівартість одиниці роботи автотранспортних засобів.

Планування роботи живої тягової сили, розрахунок собівартості одного робочого коне-дня.

2. Складання фонду оплати праці

Планування потреби в трудових ресурсах. Складання балансу трудових ресурсів. Планування фонду оплати праці.

Розрахунок планових розцінок оплати праці, нараховування оплати праці працівникам рослинництва і тваринництва та керівникам і спеціалістам.

3. Оперативне планування

Встановлення потреби в техніці на конкретний робочий період (весняно-польові роботи, осінньо-польові роботи тощо).

Розробка оперативних планів за періодами сільськогосподарських робіт у рослинництві.

4. Поточне планування

Планування витрат на вирощування продукції рослинництва, тваринництва. Розрахунок планової собівартості 1 ц продукції рослинництва, тваринництва.

Визначення у технологічній карті витрат на вирощування конкретної сільськогосподарської культури та собівартості одиниці продукції.

5. Стратегічне планування. Бізнес-план

Перспективний план. Розробка планів організаційно-технічного удосконалення виробництва.

Аналітичні дані роботи підприємства. Планування обсягів виробництва продукції. Розрахунок витрат на виробництво і реалізацію продукції. Розробка плану маркетингу.

Планування реалізації продукції різними каналами.

Встановлення надходження виручки, розрахунок фінансових результатів від реалізації та рівня рентабельності.

Визначення точки беззбитковості виробництва і реалізації продукції, планування розподілу прибутку.

4.8. ТРАКТОРИСТ-МАШИНІСТ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Завдання практики: набуття робітничої професії тракториста-машиніста сільськогосподарського виробництва (категорія “А1”).

Практичні заняття з набуття робітничої професії проводять у навчальних майстернях, лабораторіях, на трактородромах.

Види навчання:

- вивчення будови тракторів та сільськогосподарських машин;

ТРАКТОРИ

1. Кривошипно-шатунний і газорозподільний механізми двигуна

Головка циліндра, блок-картер. Прокладка. Гільза циліндрів, поршень, поршневі кільця і пальці. Шатуни з підшипниками. Колінчастий вал, корінні підшипники. Маховик.

Вимоги до затягування кришок підшипників. Послідовність затягування гайок кріплення головки блока циліндрів.

Зрівноважувальний механізм.

Корпус розподільних шестерень, його кришки, корпус ущільнення.

Коромисла зі стояками, клапани, гнізда головки циліндрів, клапанний механізм. Розподільний вал, штовхані, штанги штовханів. Установка розподільних шестерень за мітками.

Взаємодія кривошипно-шатунного та газорозподільного механізмів.

Декомпресійний механізм. Регулювання клапанів.

2. Система мащення і охолодження

Схема системи мащення. Піддон. Масляний насос. Фільтри. Масляний радіатор. Клапани системи мащення. Сапун. Підведення масла до поверхонь мащення механізмів і систем двигуна.

Система рідинного охолодження, їх загальна схема. Термостат. Схеми циркуляції охолоджувальних рідин під час роботи пускового двигуна, прогрітого і непрогрітого двигунів. Радіатор, вентилятор, насос. Робочі (охолодні) рідини.

Особливості систем повітряного охолодження.

Вентилятор. Охолодні ребра (на прикладі двигуна Д-144 або Д-21 А).

3. Система живлення

Загальна схема системи живлення двигуна.

Паливний бак, паливопроводи, паливні фільтри, підкачувальний насос. Паливний насос високого тиску, плунжерні пари, нагнітальний клапан. Форсунки, розпилювачі. Привод паливного насоса. Регулювання моменту початку подавання палива, рівномірності подавання та загальної продуктивності насоса.

Відцентровані регулятори частоти обертання колінчастого вала. Механізм керування. Перевірка моменту початку подавання палива.

Турбокомпресор. Повітряні фільтри. Впускні та випускні колектори. Випускна труба. Глушник.

Загальна схема системи живлення пускового двигуна.

4. Система пуску

Пусковий двигун (ПД-ІОУ. П-350). Карбюратор і регулятор вала. Зчеплення, обгінна муфта, автомат вмикання.

Запуск пускового двигуна електричним стартером та вручну. Передпускові підігрівачі.

5. Трансмсія тракторів. Зчеплення

Загальні схеми трансмісій. Зчеплення тракторів ТЗ-80/82. МТЗ-920. Т-40А, Т-150. Сервомеханізм, механізми керування зчепленням. Гальмівце. Карданні вали.

6. Коробка передач гусеничних тракторів

Коробка передач – корпус коробки, вали і шестерні, підшипники. Механізм перемикавання, замок, механізм блокування. Осьове фіксування валів. Передача обертання за різних схем увімкнення.

Гідросистема коробки передач трактора Т-150.

7. Коробка передач, ведучі мости колісних тракторів

Напівжорстка муфта і редуктор привода насосів. Коробка передач. Корпус коробки, вали, шестерні, підшипники. Механізм перемикавання – замок, фіксатор, механізм блокування. Гідросистема трансмісії – гідропідтискні фрикціони, гідроаккумулятори, золотники. Приводи управління коробкою передач; гальмосинхронізатор, важелі й валики перемикавання.

Карданна передача. Диференціал вільного ходу. Ведучі мости, диференціали, кінцеві передачі, колісні редуктори.

8. Задні мости, механізми керування і ходова частина гусеничних тракторів

Картери задніх мостів. Головні передачі. Механізми повороту. Механізми керування. Кінцеві передачі. Остов гусеничного трактора.

Гусеничний рушій. Ведучі зірочки, опорні котки, каретки, підтримувальні ролики, напрямні колеса, натяжні пристрої. Ресори.

Процес роз'єднання, з'єднання і натягування гусеничних ланцюгів.

9. Ходова частина, механізми керування колісних тракторів

Рами – з'єднувальні пристрої, причіпні пристрої. Колеса – диски, шини.

Передній міст – підвіска. Амортизатори. Ресори. Гідропідсилювач рульового керування – насос, золотник, гідроциліндр.

10. Гальмівні системи тракторів

Гальмові рідини. Види і схеми гальмівних систем. Розміщення збірних одиниць на тракторі (ЮМЗ-6, МТЗ-80/82, МТЗ-920, Т-150).

Пневматична гальмівна система трактора МТЗ-80 і ЮМЗ-6, барабанні гальмівні механізми, компресор, всмоктувальні і нагнітальні трубопроводи, важіль гальмівної педалі, тяги, гальмівний кран, трубопроводи, роз'єднувальний кран, з'єднувальна головка, головний циліндр, пневматичний перехідник, манометр, регулятор тиску. Регулювання гальмівної системи.

11. Робоче обладнання тракторів

Гідропривід – робоча рідина, баки, насос. Розподільники, гідроциліндри, маслопроводи, гідроапаратура. Начіпні механізми і силовий регулятор.

Механізми відбору потужності – вал відбору потужності, привідний шків, привідна лебідка.

12. Допоміжне та додаткове обладнання тракторів

Причіпний пристрій, буксирний гак.

Опалення та вентиляція кабіни. Склоочисники. Сидіння та регулювання його положення.

13. Електричне обладнання тракторів

Акумуляторні батареї, генераторні установки, їх будова.

Приготування електроліту і вимірювання його густини аерометром. Вимірювання електрорушійної сили і напруги акумулятора навантажувальною вилкою.

Єдині правила експлуатації акумуляторних батарей і догляд за ними.

Генератори, розміщення їх на тракторах. Розбирання генератора на основні вузли, вивчення будови і роботи. Користуючись монтажною схемою та генератором, прослідкувати за роботою генератора змінного струму з випрямлячем.

Перевірка роботи генератора на стенді. Виконання операцій з догляду за генераторами.

Розбирання, вивчення конструкції і складання фар, перемикачів світла. Регулювання світла фар.

14. Технічне обслуговування колісних і гусеничних тракторів

Суть технічного обслуговування, види та періодичність. Проведення операцій щозмінного ТО, ТО-1 та ТО-2. Вивчення обладнання та інструменту, який використовують під час проведення ТО. Вивчення обладнання для безрозбірної перевірки технічного стану двигунів, гідросистем. Оцінювання

технічного стану циліндро-поршневої групи та гідросистеми, перевірка герметичності впускних повітропроводів.

15. Ремонт тракторів

Інструктаж за змістом занять, безпека праці під час організації робочого місця. Вивчення та освоєння прийомів із проведення ремонту трактора агрегатним методом: заміна двигуна, коробки передач, муфт зчеплення, гідроагрегатів тощо.

16. Підготовка трактора до зберігання та зняття із зберігання

Вивчення операцій з підготовки тракторів до зберігання. Вивчення вимог Державного стандарту з постановки машин на зберігання. Ознайомлення з обладнанням для проведення робіт з постановки техніки на зберігання. Виконання операцій щодо підготовки трактора до зберігання:

- розвантаження пневматичних шин;
- герметизація;
- консервація та фарбування.

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ МАШИНИ

1. Машини для основного обробітку ґрунту

Вивчення будови причіпного та начіпного плугів. Зняття і розбирання корпусу плуга, дискового ножа; вивчення їх будови, складання та кріплення до рами.

Вивчення будови гвинтових механізмів заднього колеса причіпного плуга та опорного колеса начіпного плуга. Встановлення на плуг передплужника і дискового ножа. Встановлення плуга на задану глибину оранки.

Встановлення автозчіпки на начіпний плуг. Проведення регулювання начіпного плуга у вертикальній та горизонтальній площинах.

Вивчення особливостей будови ярусних та оборотних плугів, їх підготовка до роботи.

Технічне обслуговування плугів.

Вивчення та освоєння прийомів із проведення дефектування робочих органів ґрунтообробних машин, нескладного ремонту робочих органів ґрунтообробних машин із застосуванням слюсарних робіт. Перевірка якості ремонту.

Виконання робіт із підготовки машин до зберігання, вибір місця зберігання. Забезпечення захисту машин від корозії під час постановки на

зберігання. Технічне обслуговування у процесі підготовки до зберігання і в період зберігання.

Виконання робіт зі зняття машин із зберігання.

2. Машини для поверхневого обробітку ґрунту

Вивчення загальної будови дискового луцильника. Розбирання дискової батареї і вивчення її роботи.

Встановлення луцильника на різні кути атаки. Освоєння методики переведення луцильника в транспортне положення та з транспортного в робоче. Провести технічне обслуговування луцильника.

Вивчення будови зубових і дискових борін. Підготовка агрегату до боронування.

Встановлення дискової борони на задану глибину обробітку. Вивчення будови шлейф-борони та котків. Проведення технічного обслуговування борін і котків.

Вивчення будови культиваторів для суцільного та міжрядного обробітку ґрунту.

Встановлення культиватора на задану глибину обробітку. Встановлення робочих органів для міжрядного обробітку заданої культури. Встановлення туковисівного апарату та регулювання на задану норму внесення добрив.

Комбіновані машинно-тракторні агрегати, особливості будови та регулювання.

Технічне обслуговування культиваторів.

Вивчення та освоєння прийомів із проведення дефектування робочих органів машин для поверхневого обробітку ґрунту, нескладного ремонту робочих органів із застосуванням слюсарних робіт. Перевірка якості ремонту.

Виконання робіт із підготовки машин до зберігання, забезпечення захисту машин від корозії під час постановки їх на зберігання, технічне обслуговування у процесі підготовки до зберігання і в період зберігання.

Виконання робіт щодо зняття машин із зберігання.

3. Машини для приготування та внесення добрив

Вивчення будови та роботи машин для розтарування, подрібнення мінеральних добрив і підготовка їх до роботи.

Вивчення будови розкидачів органічних і мінеральних добрив, регулювання та підготовка до роботи. Встановлення на задану норму внесення добрив.

Ознайомлення з будовою та роботою навантажувачів та змішувачів-навантажувачів.

Технічне обслуговування однієї з машин для підготовки, навантаження та внесення добрив.

Виконання робіт із підготовки машин до зберігання, вибір місця зберігання, забезпечення захисту машин від корозії під час постановки їх на

зберігання, технічне обслуговування у процесі підготовки до зберігання і в період зберігання.

Виконання робіт щодо зняття машин із зберігання.

4. Машини для сівби

Вивчення загальної будови зернової сівалки.

Ознайомлення з будовою висівних апаратів, їх приводом та регулюваннями.

Зняття, розбирання, вивчення будови, складання та встановлення сошника. Ознайомлення з будовою різних типів сошників.

Розставлення сошників на задану схему сівби. Перевірка та регулювання висівних апаратів на рівномірність висіву і глибину загортання насіння та добрив. Встановлення сівалки на задану норму висіву і глибину загортання насіння та добрив. Регулювання маркера для заданих умов. Вивчення будови та основних прийомів підготовки до роботи сівалки для сівби кукурудзи, цукрового буряку, льону, овочів.

Підготовка сівалки до роботи. Технічне обслуговування сівалки.

Вивчення та освоєння прийомів із проведення дефектування робочих органів, ремонту бракованих деталей, проведення нескладного ремонту робочих органів. Перевірка якості ремонту.

Виконання робіт із підготовки машин до зберігання, вибір місця зберігання, забезпечення захисту машин від корозії під час постановки їх на зберігання, технічне обслуговування в процесі підготовки до зберігання і в період зберігання.

Виконання робіт щодо зняття машин із зберігання.

5. Картоплесаджалки та розсадосадильні машини

Вивчення загальної будови і процесу роботи начіпної картоплесаджалки. Взаємодія деталей садильного апарата, сошника, туковисівного апарата.

Вивчення регулювання картоплесаджалки та порядок її підготовки до роботи. Технічне обслуговування картоплесаджалки.

Вивчення будови розсадосадильних машин. Розбирання, вивчення будови, складання та встановлення садильного апарата; регулювання його на заданий режим посадки.

Виконання всіх робочих регулювань розсадосадильної машини.

Технічне обслуговування розсадосадильної машини.

Вивчення та освоєння прийомів із проведення дефектування робочих органів, проведення нескладного ремонту робочих органів. Перевірка якості ремонту.

Виконання робіт із підготовки машин до зберігання, вибір місця зберігання, забезпечення захисту машин від корозії під час постановки їх на зберігання, технічне обслуговування у процесі підготовки до зберігання і в період зберігання.

Виконання робіт щодо зняття машин із зберігання.

6. Машини для захисту рослин

Правила безпеки праці під час роботи з отрутохімікатами.

Вивчення будови та технологічного процесу роботи обприскувача.

Підбір і встановлення кількості розпилювачів та тиску в нагнітальній магістралі. Приготування робочого розчину та заправка обприскувача.

Вивчення будови і процесу роботи протруювача насіння. Підготовка протруювача насіння до роботи.

Особливості будови аерозольних генераторів і фумігаторів.

Вивчення змісту технічного обслуговування машин.

Вивчення та освоєння прийомів ремонту обприскувача, розбирання і заміни ущільнень насоса.

Виконання робіт із підготовки машин до зберігання, забезпечення захисту машин від корозії під час постановки їх на зберігання, технічне обслуговування у процесі підготовки до зберігання і в період зберігання.

Виконання робіт щодо зняття машин із зберігання.

7. Машини для заготівлі кормів

Безпека праці під час роботи на машинах для заготівлі кормів.

Вивчення будови та роботи косарок. Зняття, вивчення будови, складання та встановлення ножа. Розбирання механізму приводу ножа.

Вивчення будови та роботи граблів.

Вивчення будови та технологічного процесу роботи прес-підбирачів.

Вивчення будови, технологічного процесу роботи та регулювань силосозбирального комбайна.

Вивчення будови та технологічного процесу роботи кормозбирального комбайна.

Підготовка до роботи однієї з машин для заготівлі кормів.

Вивчення та освоєння прийомів із проведення ремонту різальних апаратів косарок (заміна ножа, сегментів, протирізальних пластин).

Виконання робіт із підготовки кормозбиральних машин до зберігання, забезпечення захисту машин від корозії під час постановки їх на зберігання, технічне обслуговування у процесі підготовки до зберігання і в період зберігання.

Виконання робіт щодо зняття машин із зберігання.

8. Машини для збирання зернових культур

Вивчення будови, технологічного процесу роботи та регулювань валкових жаток.

Вивчення будови і технологічного процесу роботи зернозбирального комбайна.

Вивчення будови, технологічного процесу роботи та регулювань молотильного апарата комбайна.

Вивчення будови і технологічного процесу очищення комбайна. Регулювання молотильного апарата та очищення комбайна для обмолоту відповідної культури.

Вивчення будови і принципу дії пристроїв для збирання незернової частини врожаю.

Вивчення та освоєння прийомів із проведення ремонту різальних апаратів жаток (заміна ножа, сегментів, протиризальних пластин).

Виконання робіт із підготовки машин до зберігання, забезпечення захисту машин від корозії під час постановки їх на зберігання, технічне обслуговування у процесі підготовки до зберігання і в період зберігання.

Виконання робіт щодо зняття машин із зберігання.

9. Машини для післязбиральної обробки зерна

Способи очищення і сортування зерна.

Вивчення будови і технологічного процесу роботи повітряно-решітної зерноочисної машини.

Вивчення будови і технологічного процесу роботи повітряно-решітно-трієрної зерноочисної машини.

Технологічне налагодження ворохоочисної машини ОВС-25 для заданої культури.

Особливості будови комплексу КЗС-20Ш і спеціальних зерноочисних машин.

Вивчення та освоєння прийомів із проведення ремонту і заміни транспортерів очисних машин.

Виконання робіт із підготовки машин до зберігання, забезпечення захисту машин від корозії під час постановки їх на зберігання, технічне обслуговування у процесі підготовки до зберігання і в період зберігання.

Виконання робіт щодо зняття машин із зберігання.

10. Льонозбиральні машини

Вивчення будови, технологічного процесу роботи і регулювань льонобралок.

Вивчення будови, технологічного процесу роботи і регулювань льонокомбайна.

Вивчення будови, технологічного процесу роботи і регулювань льономолотарки.

Вивчення особливостей будови та технологічного процесу роботи перевертача стрічки льону і підбирача трести.

Підготовка до роботи однієї з машин для збирання льону.

Виконання робіт із підготовки льонозбиральних машин до зберігання, забезпечення захисту машин від корозії під час постановки їх на зберігання, технічне обслуговування у процесі підготовки до зберігання і в період зберігання.

Виконання робіт щодо зняття машин із зберігання.

11. Картоплезбиральні машини

Вивчення будови начіпного картоплекопача елеваторного або вібраційного типу, підготовка їх до роботи.

Вивчення будови та робочого процесу картоплезбирального комбайна.

Підготовка комбайна до роботи в заданих умовах збирання.

Ознайомлення з будовою та роботою картоплесортувальних пунктів.

Технічне обслуговування картоплезбиральних машин.

Вивчення та освоєння прийомів із проведення нескладного ремонту картоплезбиральних машин.

Виконання робіт щодо підготовки машин до зберігання, забезпечення захисту машин від корозії під час постановки їх на зберігання, технічне обслуговування у процесі підготовки до зберігання і в період зберігання.

Виконання робіт щодо зняття машин із зберігання.

12. Кукурудзозбиральні машини

Вивчення будови та робочого процесу причіпних та самохідних кукурудзозбиральних комбайнів. Підготовка їх до роботи, регулювання.

Вивчення операцій технічного обслуговування комбайнів і правил постановки на зберігання.

Вивчення будови та роботи очисника качанів і молотарки для обмолочування качанів кукурудзи.

Технічне обслуговування картоплезбиральних машин.

Вивчення та освоєння прийомів із проведення нескладного ремонту очисника качанів та молотарки для їх обмолоту.

Виконання робіт із підготовки машин до зберігання, забезпечення захисту машин від корозії під час постановки їх на зберігання, технічне обслуговування у процесі підготовки до зберігання і в період зберігання.

Виконання робіт щодо зняття машин із зберігання.

13. Бурякозбиральні машини

Вивчення загальної будови та робочого процесу гичкозбиральної машини.

Вивчення будови робочих органів гичкозбиральної машини, їх регулювання.

Вивчення будови та технологічного процесу роботи коренезбиральної машини.

Підготовка комбайна до роботи та операції технічного обслуговування. Регулювання системи автоматичного водіння.

Вивчення загальної будови та процесу роботи буряконавантажувача, підготовка його до роботи. Технічне обслуговування бурякозбиральних машин.

Вивчення та освоєння прийомів із проведення нескладного ремонту причіпних бурякозбиральних машин.

Виконання робіт із підготовки машин до зберігання, забезпечення захисту машин від корозії під час постановки їх на зберігання, технічне обслуговування у процесі підготовки до зберігання і в період зберігання.

Виконання робіт щодо зняття машин із зберігання.

14. Машини для зрошення. Машини для збирання овочевих культур. Тракторні причепа

Вивчення загальної будови дощувальної машини.

Вивчення загальної будови та процесу роботи капустозбирального комбайна.

Вивчення будови та процесу роботи машин для збирання столових коренеплодів.

Вивчення будови та процесу роботи машин для збирання томатів.

Вивчення загальної будови копача цибулі. Встановлення підкопувальних органів на робочу глибину.

Регулювання та операції технічного обслуговування копача.

Вивчення загальної будови тракторного одноосьового напівпричепа та двоосьового причепа.

Зняття та демонтаж колеса причепа, вивчення його будови.

Монтаж колеса, накачування повітря до потрібного тиску та встановлення його на місце.

Вивчення будови підіймача платформи та його дії від гідросистеми трактора.

Вивчення будови гальм на причепах та їх приводах. Регулювання гальма. Технічне обслуговування причепа.

Виконання робіт із підготовки машин до зберігання, забезпечення захисту від корозії під час постановки їх на зберігання, технічне обслуговування у процесі підготовки до зберігання і в період зберігання.

Виконання робіт щодо зняття машин із зберігання.

4.9. ОПЕРАТОР З ВЕТЕРИНАРНОГО ОБРОБЛЕННЯ ТВАРИН

Завдання практики: ознайомлення здобувачів освіти із прийомами профілактично-лікувального оброблення тварин та птиці.

Навчання проводять у вигляді групових занять з вивченням будови органів, основних фізіологічних показників у тварин.

Навчання проводять у ветлікарні, ветлабораторії, навчальній лабораторії.

1. Правила особистої гігієни і охорони праці під час роботи з тваринами. Захист довкілля від забруднення

Проходження медичного огляду працівниками тваринництва. Робота з тваринами. Робота санпропускників і санбар'єрів. Організація ізоляторів і карантинних приміщень для хворих тварин і новозавезених.

Ветеринарно-санітарний нагляд за заразнохворими тваринами, своєчасна їх ізоляція.

Створення безпечних умов праці в тваринництві.

Організація охорони довкілля від забруднення збудниками заразних захворювань.

Взяття патологічного матеріалу для лабораторного дослідження

Патологічний розтин трупа (за наявності). Розрубування тваринних туш на місцевій бойні. Взяття проб патологічного матеріалу з різних органів. Приготування посуду і консервування розчинів для пересилання патматеріалу. Упакування патматеріалу, оформлення супровідних документів.

Взяття проб крові калу і сечі для дослідження.

Догляд за шкірою, кінцівками, копитами і рогами

Чищення шкіри тварин (різними способами). Проведення підстригання хвостів і грив. Підмивання вим'я перед доїнням корів. Підмивання зовнішніх статевих органів перед осіменінням самок. Масаж кінцівок у робочих коней. Підрізання і розчищення копит у різних видів тварин. Обрізування рогів у великої рогатої худоби.

2. Вивчення анатомії різних видів сільськогосподарських тварин

Будова тіла великої рогатої худоби, свиней, коней, овець та інших видів тварин і птиці.

Топографія кісток, кісткових виступів, суглобів, зв'язок.

Особливості будови органів харчотравлення, дихання, кровообігу, органів виділення і розмноження.

Визначення температури, пульсу і дихання в різних видів тварин.

3. Засвоєння методів фіксації і приборкання тварин

Фіксація великої рогатої худоби за роги і носову перегородку; фіксація коней за недоуздок, а за потреби за вухо або верхню губу носовими щипцями, накладання пута; закрутки на вухо або верхню губу, піднімання передніх кінцівок; фіксація свиней за вухо або прив'язування до стовпа мотузкою за верхню щелепу.

Фіксація тварин у фіксаційних станках. Повалення тварин різними способами.

Клінічне дослідження тварин

Визначення положення тіла в просторі та вгодованості тварини. Дослідження шкіри і шкірного покриву, підщелепових, передлопаткових, колінних складок і вим'я, лімфатичних вузлів; слизових оболонок носа, рота, кон'юнктиви ока; роботи серця, а також прослуховування органів дихання.

Досліджування роботи передшлунків у жуйних.

Визначення наявності хворобливого процесу на кінцівках тварини під час руху.

4. Вивчення способів введення лікарських речовин в організм тварин

Приготування різних лікарських форм. Введення лікарських речовин через рот. Накладання і втирання мазей. Введення лікарських речовин підшкірно, внутрішньом'язово і внутрішньовенно.

Надання першої лікувальної допомоги хворим тваринам

Зупинення кровотечі. Обробка рани. Накладання пов'язки. Застосування холоду для лікування. Накладання зігрівальних компресів. Втирання мазі, масаж. Застосування клізми. Введення рото- носостравохідних і магнітних зондів. Проколювання рубця в жуйних.

5. Проведення дезінфекції тваринницьких приміщень

Підготовка тваринницьких приміщень до дезінфекції: механічне очищення, поточний ремонт приміщення.

Приготування дезінфікувальних розчинів.

Хімічна обробка тваринницького приміщення та інвентарю.

Побілення приміщення. Миття годівниць, автонапувалок, інвентарю. Провітрювання приміщення.

Обробка тварин проти нашкірних захворювань

Дослідження тварин на наявність шкірно-паразитарних захворювань. Приготування розчинів для обробки тварин. Обробка тварин проти нашкірних паразитів.

Вивчення методів діагностики вагітності самок

Дослідження на вагітність зовнішнім і ректальним методами.

Надання рододопомоги тваринам

Відпрацювання способів виправлення плоду (на фантомі), імітуючи паталогічні роди. Прийняття родів у різних видів самок (за наявності пацієнта). Догляд за **породіллями** і новонародженим.

5. ТЕХНОЛОГІЧНА ПРАКТИКА

Завдання практики – закріплення, розширення і поглиблення професійних знань, умінь та навичок з технології й організації виробництва безпосередньо на сільськогосподарських підприємствах.

Технологічну практику проводять у навчально-виробничих господарствах навчальних закладів, фермерських господарствах, на базах інших сільсько-господарських підприємств району, області. Термін і місце проходження практики визначає циклова комісія. Керівниками практики можуть бути викладачі навчального закладу, фермери або керівники сільськогосподарських підприємств, де здобувачі освіти проходять практику.

З фермерськими господарствами та іншими суб'єктами сільського господарства, заснованих на приватній власності, укладають договори на проведення спільної навчально-виробничої діяльності.

Перед початком практики здобувачів освіти ознайомлюють з діючим Положенням про проведення практики здобувачів освіти ФПО навчальних закладів України, інструкцією про практику, з програмою технологічної практики, її завданнями, умовами праці, побуту.

Перед від'їздом здобувачів освіти на сільськогосподарські підприємства з ними проводять інструктаж, видають пам'ятки-завдання, індивідуальні завдання. По закінченні практики здобувачі освіти оформляють звіти-щоденники, після перевірки яких виставляють оцінки.

Під час проходження технологічної практики на базі навчального закладу здобувачі освіти працюють на робочих місцях, виконують індивідуальні завдання, дотримуються внутрішнього трудового розпорядку, охорони праці, ведуть записи в щоденниках. Особливу увагу приділяють виконанню тих робіт, які недостатньо або зовсім не виконувались у процесі навчальних практик. До керівництва практикою залучають досвідчених викладачів спеціальних дисциплін. Вони складають робочі плани, які ув'язують зі строками проведення сільськогосподарських робіт.

Під час практики здобувачі освіти повинні зібрати матеріали для курсових робіт.

Підсумком технологічної практики є оформлення звіту-щоденнику.

Кваліфікаційна характеристика

Фахівець з організації та ведення фермерського господарства готується для самостійного ведення фермерського господарства. Він може очолювати підприємні, орендно-розрахункові виробничі підрозділи і працювати виконавцем технологічних процесів із виробництва продукції сільського господарства на підставі досягнень науки, новітніх технологій.

Обов'язки

Розробляє річні і поточні виробничі завдання підрозділам рослинництва і тваринництва.

Вживає заходи щодо підвищення родючості ґрунтів, продуктивності худоби і птиці, боротьби з бур'янами, шкідниками та хворобами сільськогосподарських культур, розробляє систему удобрення полів та зміцнення кормової бази.

Організовує правильне утримання, догляд, відтворення стада тварин, перевірку якості, збереження та раціональності витрачання кормів, складання кормових балансів, раціонів, організовує підготовку посівного матеріалу до сівби. Постійно контролює якість виконуваних робіт. Забезпечує чітке ведення агрономічної та зоотехнічної документації.

Контролює дотримання працівниками правил внутрішнього розпорядку, техніки безпеки і охорони праці, виконання встановлених норм виробітку кожним трактором, агрегатом та працівниками виробничої ділянки, вживає заходи щодо запобігання перевитрат матеріальних засобів та затрат праці.

Здійснює роботу щодо зміцнення внутрігосподарського розрахунку і впровадження наукової організації праці. Постійно вивчає і впроваджує у виробництво досягнення науки та новітні технології виробництва сільськогосподарської продукції, підвищує свою кваліфікацію, організовує навчання працівників господарства.

Фахівець з організації та ведення фермерського господарства повинен **знати:**

- основи державного права, постанови уряду з питань розвитку агропромислового комплексу, законодавчі акти з питань аграрної політики та розвитку фермерства, нормативні матеріали, які визначають виробничу діяльність фермерських господарств, прогресивні форми організації праці, організацію планування і управління фермерським господарством, основи економіки, госпрозрахунку, самоокупності, кредитування, відносини з банком та фінансовими органами і правилами безпеки праці, основні заходи, пов'язані з раціональним використанням і захистом навколишнього середовища; основи земельного і трудового законодавства; правила безпеки дорожнього руху;

- морфологічні ознаки і біологічні особливості культурних рослин; склад, властивості ґрунту, способи зберігання і підвищення його родючості, сучасні методи діагностики рослин; види, склад, якість добрив і їх ефективне використання; насінництво, сорти культур;

- зональні науково обґрунтовані системи землеробства, принципи побудови раціональних сівозмін, особливості живлення та удобрення сільськогосподарських культур. Інтенсивні технології вирощування сільськогосподарських культур, систему захисту рослин від шкідників, хвороб і бур'янів;

- анатомію і фізіологію сільськогосподарських тварин, їх екстер'єрні особливості, структуру раціонів годівлі, прогресивні технології виробництва продукції тваринництва, зоогієну з основами ветеринарії, основи відтворення стада, кормовиробництво;

- будову та принципи роботи основних машин, механізмів і обладнання, які застосовують у сільськогосподарському виробництві, правила експлуатації і можливості застосування ЕОМ індивідуального користування, основи електрифікації;

- автоматизацію виробничих процесів сільськогосподарського виробництва, правила використання електроенергії і обслуговування електроустановок та різних електроприладів;

- методи оцінювання якості продукції, основи маркетингу і менеджменту, технологію заготівлі, зберігання сільськогосподарської продукції з основами переробки;

- матеріалознавство з основами будівництва, правила охорони праці і охорони навколишнього середовища;

вміти:

- здійснювати організаційно-технологічне керівництво фермою, якісно виконувати технологічні операції з вирощування сільськогосподарських культур та виробництва продукції тваринництва, запроваджувати прогресивні технології, прогнозувати урожайність сільськогосподарських культур, керувати трактором, автомобілем, відповідно на рівні машиніста II класу категорії “В” і “С”;

- готувати сільськогосподарські агрегати до роботи, проводити технологічне налагодження, ветеринарну обробку сільськогосподарських тварин;

- вести оперативний облік і аналіз виробничої діяльності;

- володіти обчислювальною та комп’ютерною технікою;

- реалізовувати продукцію;

- приймати ділові, комерційні рішення в межах своєї компетентності.

ТЕХНОЛОГІЧНА ПРАКТИКА В РОСЛИННИЦТВІ

1.1. Ознайомлення з сільськогосподарським підприємством

Ознайомлення з ґрунтово-кліматичними умовами і економічним станом сільськогосподарського підприємства, правилами внутрішнього розпорядку, вимогами охорони праці, виробничої санітарії, охорони довкілля.

1.2. Ознайомлення зі структурою та організацією виробництва сільськогосподарського підприємства

Загальна характеристика організації. Рівень керівництва: технічний, управлінський, інститутський. Організація розподілу повноважень за рівнем влади.

Організаційні структури підприємства (бригадна, відділкова, цехова та ін.). Структура управління (двоступінчаста, триступінчаста, чотириступінчаста, змішана).

1.3. Реєстрація приватних підприємств у сільському господарстві

Рішення про створення підприємства. Збори засновників. Підготовка документів про заснування. Підготовча організаційна робота. Послуги нотаріальної контори. Звернення до банку, державних органів реєстрації. Здійснення процесу реєстрації в державних органах. Дії податкової інспекції, органу статистики, банківської установи. Реєстрація підприємства в спеціальних фондах. Звернення до місцевого відділу внутрішніх справ. Звернення до штемпельно-гравірувальної майстерні. Ліцензування видів підприємницької діяльності.

1.4. Складання технологічних карт на вирощування сільськогосподарських культур

Складання технологічної карти на вирощування однієї із сільськогосподарських культур. Встановлення послідовності операцій на вирощуванні сільськогосподарської культури. Комплектування агрегатів для виконання технологічних операцій. Встановлення норм виробітку та розрахунок витрат на виробництво продукції на основі нормативно-довідкової літератури. Розрахунок собівартості одиниці продукції.

1.5. Складання підприємницького бізнес-плану

Титульний аркуш. Зміст бізнес-плану. Резюме. Галузь, фірма та її продукція. Дослідження ринку. Маркетинг-план. Виробничий план. Організаційний план. Оцінювання ризиків. Фінансовий план. Додатки.

1.6. Комплексне дослідження ринку, розробка і засоби поширення товарів

Товарний ринок. Ринкові дослідження. Вивчення споживача і сегментація ринку.

Вивчення товару і його споживчих властивостей. Стратегія розробки товарів. Реклама товарів.

1.7. Оперативний і бухгалтерський облік

Ознайомлення із Законом “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність”, “Стандартами бухгалтерського обліку в Україні”.

Оформлення первинних документів: з обліку основних засобів, надходження і витрачання матеріальних цінностей; руху худоби; нарахування оплати праці тощо.

Касові і банківські документи. Журнал реєстрації господарських операцій. Звітна документація.

1.8. Комплектування, технологічне налагодження і робота на орних агрегатах

Комплектування простого орного агрегату. Начіплювання плуга на трактор, регулювання його на глибину оранки. Підготовка поля. Оранка, перевірка якості роботи. Комплектування комбінованого агрегату (трактор–плуг–борона). Охорона праці під час виконання робіт. Щозмінне технічне обслуговування орного агрегату.

1.9. Комплектування, технологічне налагодження і робота на агрегатах для суцільної культивачії

Комплектування простого агрегату (трактор–культиватор). Регулювання культиватора на задану глибину культивачії. Робота на агрегаті. Перевірка якості роботи. Охорона праці під час виконання робіт. Щозмінне технічне обслуговування культиватора. Визначення технічної можливості продуктивності агрегату.

1.10. Комплектування, технологічне налагодження і робота на агрегатах для посіву зернових культур

Комплектування простого агрегату (трактор–сівалка) для посіву зернових культур. Регулювання сівалки на норму висіву і глибину загортання насіння. Посів зернових культур з перевіркою якості роботи. Охорона праці під час сівби. Щозмінне технічне обслуговування, встановлення зернової сівалки на зберігання. Визначення технічно можливої продуктивності посівного агрегату.

1.11. Комплектування, технологічне налагодження і робота на агрегатах для посіву (висаджування) просапних культур

Комплектування агрегату (трактор–сівалка) для посіву (садіння) просапних культур (цукрові буряки, кукурудза, соняшник, картопля тощо). Приєднання сівалки (саджалки) до трактора. Регулювання сівалки (саджалки) на норму і глибину висіву. Встановлення маркера. Підготовка поля. Сівба (садіння) і перевірка якості роботи. Щозмінне технічне обслуговування, постановка сівалки

(сажалки) на зберігання. Визначення технічно можливої продуктивності посівного (садового) агрегату.

1.12. Комплектування, технологічне налагодження і робота на агрегатах для догляду за посівами зернових культур

Комплектування агрегату. Підготовка трактора, сільськогосподарські машини. Встановлення норми внесення мінеральних добрив, гербіцидів, інсектицидів. Робота на агрегатах. Контроль якості роботи. Охорона праці і виробнича санітарія під час виконання робіт. Постановка машин на зберігання. Визначення технічно можливої продуктивності агрегату.

1.13. Комплектування, технологічне налагодження і робота на агрегатах для догляду за посівами просапних культур

Комплектування агрегату. Підготовка трактора і сільськогосподарської машини. Начіплювання культиватора, встановлення його на ширину і глибину обробітку міжрядь, норму внесення добрив. Робота на агрегаті. Перевірка якості роботи.

Комплектування агрегату для боротьби з хворобами, шкідниками і бур'янами. Підготовка маточних і робочих розчинів. Встановлення агрегату на норму обприскування (обпилення).

Охорона праці. Постановка техніки на зберігання.

1.14. Комплектування, технологічне налагодження і робота на агрегатах для збирання зернових культур

Комплектування агрегату для скошування зернових у валки і їх підбір. Підготовка комбайна до роботи. Підготовка поля. Пряме комбайнування. Робота на жатці і комбайні. Контроль якості обмолоту. Щозмінне технічне обслуговування. Постановка зернозбиральних комбайнів на зберігання. Післязбиральна обробка зерна. Робота на току. Охорона праці та протипожежні заходи.

1.15. Комплектування, технологічне налагодження і робота на агрегатах для збирання просапних культур

Комплектування агрегатів для збирання просапних культур. Технологічне налагодження агрегатів для конкретних умов роботи. Підготовка транспортних засобів і навантажувачів. Підготовка поля, вибір способу руху. Щозмінне технічне обслуговування агрегатів. Робота на агрегатах. Транспортування

сільськогосподарської продукції з поля. Якість збиральних робіт. Підготовка агрегатів до зберігання. Охорона праці.

1.16. Комплектування, технологічне налагодження і робота на агрегатах для заготівлі кормів

Комплектування агрегатів для скошування трав на сіно, згрібання у валки, пресування, транспортування, скиртування; для заготівлі силосу (сінажу) та інших кормів. Підготовка агрегатів до роботи. Робота на агрегатах. Перевірка якості збирання. Встановлення агрегатів на зберігання. Охорона праці і протипожежні заходи під час збиральних робіт.

1.17. Комплектування, технологічне налагодження і робота на агрегатах для внесення добрив

Приготування добрив. Комплектування агрегатів для навантаження, транспортування і внесення добрив. Внесення мінеральних і органічних добрив. Робота на агрегатах. Перевірка якості внесення добрив. Постановка агрегатів на зберігання. Охорона праці.

ТЕХНОЛОГІЧНА ПРАКТИКА В ТВАРИННИЦТВІ

2.1. Ознайомлення з приміщеннями ферм, способами утримання тварин і умовами годівлі

Ознайомлення з приміщеннями ферм, призначенням основних і допоміжних приміщень на фермах. Принципи поточності основних технологічних процесів. Структура стада і способи утримання тварин. Основні виробничі показники ферм. Забезпеченість кормами. Техніка нормування годівлі тварин. Підготовка кормів до згодовування. Вплив умов годівлі на продуктивність і якість продукції.

2.2. Організація і технологія машинного доїння

Освоєння придатності корів до машинного доїння за функціональними властивостями молоковіддачі (тривалість доїння, продуктивність кожної чверті вимені корови, загальна тривалість доїння і загальна продуктивність). Послідовність операцій з приручення корів до машинного доїння.

Організація робочого дня і робочого місця оператора машинного доїння, його продуктивність праці.

Послідовність і порядок проведення операцій під час машинного доїння. Робота оператором машинного доїння.

Ознайомлення з правилами експлуатації допоміжного обладнання. Прифермські молочарні: холодильні установки, танки для зберігання молока, сепаратори, молочні насоси, водонагрівачі тощо.

Охорона праці під час машинного доїння корів.

2.3. Технічне обслуговування доїльних установок і доїльних апаратів

Вивчення й відпрацювання операцій із щозмінного, щоденного, щотижневого, щомісячного та сезонного технічного обслуговування доїльних установок і доїльних апаратів. Вивчення мийних і дезінфікувальних засобів, способів їх застосування і концентрацій. Підготовка мийних і дезінфікувальних розчинів. Проведення операцій з технічного обслуговування.

2.4. Організація роботи кормоцехів і кормоприготувальних відділень

Ознайомлення з приміщенням кормоцеху, розміщенням відділень. Ознайомлення з потоковими лініями, послідовністю їх увімкнення для підготовки до згодовування кормів (концентровані, коренеплоди, силосовані), запарювання і змішування. Вивчення системи обліку приймання і видачі кормів, їх зберігання.

Виконання робіт з очищення, подрібнення, змішування кормів.

Проведення практичних операцій з запарювання, технічного обслуговування дробарок концентрованих кормів, силосорізок, мийок-подрібнювачів коренебульбоплодів, запарників-змішувачів, скребкових і гвинтових транспортерів.

Охорона праці під час роботи в кормоцеху.

2.5. Організація годівлі тварин

Ознайомлення з організацією постачання кормів, графіком годівлі. Механічне і ручне роздавання кормів. Особливості годівлі сухостійних, тільних корів, нетелей, телят на відгодівлі, бугаїв-плідників; свиноматок (поросних, підсисних, холостих), поросят-сисунів, молодняку свиней на відгодівлі і ремонтного молодняку. Нормована годівля. Складання раціонів на різні статеві та вікові групи тварин.

Виконання робіт із роздавання кормів тваринам.

Охорона праці під час виконання робіт.

2.6. Розведення і племінна робота

Зоотехнічно-виробничий облік на фермах. Мічення тварин і присвоєння кличок. Аналіз записів у племінних карточках тварин. Бонітування тварин.

Техніка осіменіння тварин.

Охорона праці під час осіменіння тварин.

2.7. Організація водопостачання і автонапування тварин та птиці

Встановлення типу водопроводу і водопровідної сітки, водонапірної споруди і водопідіймача. Розгляд монтажу водопроводу і водопровідної сітки, типу труб і способів з'єднань, типу автонапувалок для великої рогатої худоби, свиней, птиці тощо. Проведення технічного обслуговування автонапувалок, водопроводу, водонапірної споруди, водопідіймача. Ознайомлення з організацією робіт на промиванні та дезінфекції водопроводу.

2.8. Організація видалення гною і гноївки

Ознайомлення з організацією видалення гною. Транспортування гною до місць зберігання. Ознайомлення з гноєсховищем. Проведення розрахунків місткості гноєсховища. Підготовка гноєтранспортера до роботи. Регулювання натягу горизонтального і похилого вивантажувального транспортерів. Перевірка натягу пасових і ланцюгових передач приводу транспортерів. Робота механізатором тваринництва.

Охорона праці під час експлуатації засобів для видалення гною.

2.9. Забій худоби та реалізація продукції

Технологічні процеси забою. Розбирання туш. Первинна переробка м'яса на бойні. Визначення показників м'ясної продуктивності: жива і забійна маса, забійний вихід, співвідношення в туші сортових відрубів, склад м'яса і його поживність. Технологія охолодження м'яса і м'ясопродуктів.

Реалізація молока. Реалізація живих тварин і м'яса. Оформлення документації на реалізацію тваринницької продукції.

2.10. Рододопомога тваринам

Ознайомлення з родильним відділенням. Підготовка до прийому вагітних тварин. Надання рододопомоги корові (кобилі, свині, вівці) при нормальних родах. Приймання і утримання новонародженого. Догляд за породіллею.

2.11. Мікроклімат у тваринницьких приміщеннях

Ознайомлення з ветеринарно-санітарними вимогами до тваринницьких приміщень. Вплив вентиляції, освітлення на продуктивність тварин. Ознайомлення з існуючими на фермі засобами вентиляції, опалення. Рекомендації і пропозиції щодо поліпшення мікроклімату.

Участь у проведенні дезінфекції, дезінсекції та дератизації тваринницьких приміщень (якщо є така можливість).

Ознайомлення зі способами зберігання та використання гною і гноївки, станом системи очищення стічних вод після промивання та дезінфекції.

6. ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Завдання практики – безпосередня практична робота на посадах або дублером молодшого спеціаліста виробничого підрозділу бази практики. Здобувачі освіти поглиблюють і закріплюють теоретичні знання та набувають практичні навички зі спеціальності, вміння працювати в сільськогосподарському фермерському господарстві та досвід організаційної роботи в колективі; ознайомлюються з технологіями виробництва продукції рослинництва і тваринництва, організацією виробництва і оплатою праці в ринкових умовах.

По закінченні практики студент представляє в навчальний заклад:

- виробничу характеристику;
- звіт-щоденник з докладним описом виконаних робіт і завдань.

Здобувачів освіти, які не виконали програму переддипломної практики або отримали незадовільну оцінку на практичному заліку, до складання державних екзаменів не допускають.

1. Ознайомлення з базою практики

Ознайомлення з історією бази практики; землекористуванням, сільськогосподарськими угіддями і виробничою структурою категорій земель селищної (сільської) ради, де розміщена база практики, орендою землі, ґрунтово-кліматичними умовами господарства; структурою управління підприємством, спеціалізацією, організацією роботи управлінського апарату; економічним станом, перспективами розвитку господарства.

Проведення інструктажів на виробництві.

2. Робота дублером керівника фермерського господарства

Ознайомлення з організацією фермерської служби бази практики, обов'язками фермера, типами сівозмін, їх освоєнням, книгою історії полів, докумен-

тацією з апробації сортових посівів, аналізом насіннєвого матеріалу, розрахунками норм висіву, програмуванням врожаю, системою захисту рослин. Розробка рекомендацій щодо забезпечення рослин поживними речовинами за рахунок внесення органічних і мінеральних добрив у сівозміні. Оцінювання якості виконання польових робіт.

3. Робота помічником керівника підрозділу рослинництва

Ознайомлення з виробничими показниками і технологічними процесами в галузі рослинництва. Порядок складання робочих планів бригад підрозділів на окремі періоди сільськогосподарських робіт. Правила розстановки робочої сили і механізмів. Контроль за якістю виконання польових робіт, складання первинних документів обліку роботи в бригаді, підрозділі. Участь у підготовці і проведенні виробничих нарад.

4. Робота помічником керівника підрозділу тваринництва

Ознайомлення з виробничими показниками і технологічними процесами в галузі тваринництва, розпорядком робочого дня працівників, а також забезпеченістю тварин кормами. Ознайомлення з раціонами різних видів і груп тварин, організацією зеленого конвейєра. Вивчення первинної документації на фермі, ознайомлення зі звітом про рух поголів'я в господарстві.

5. Робота помічником керівника інших підрозділів

Ознайомлення з організацією роботи автотранспортного парку, його складом, виробничими показниками і технологічними процесами переробних цехів господарства. Комплектування робочих агрегатів, регулювання сівалок на норму висіву насіння, розкидачів – на норму внесення добрив, обприскувачів – на норму витрати робочої рідини. Визначення продуктивності робочих агрегатів. Контроль якості виконаних робіт. Ознайомлення з енергетичними ресурсами господарства.

6. Ознайомлення з роботою планово-облікових працівників

Основні економічні і фінансові показники діяльності господарства за два роки, їх аналіз.

Законодавчі акти для роботи економіста і бухгалтера.

Робота диспетчерської служби.

Діловодство господарства.

Технологічні карти основних культур.

7. Виробничі екскурсії

Екскурсія в краще господарство району, науково-дослідні установи для вивчення їх досвіду. Ознайомлення з новою технікою і технологічними процесами в підрозділах.

8. Оформлення звітної документації

Під час проходження переддипломної практики здобувачі освіти ведуть кожен день записи у щоденнику про виконану роботу, а керівник від бази практики виставляє оцінку та засвідчує її своїм підписом. Звіт оформляють згідно з програмою практики та дотриманням єдиного стандарту оформлення документації. Висновок практиканта затверджує керівник господарства. Студенту-практиканту оформляють відрядження. Керівник практики від господарства оформляє характеристику на практиканта, яку підписує керівник господарства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Карасюк І.М., Геркіял О.М., Господаренко Г.М. Агрохімія. –К. : Вища школа, 2008.
2. Городній М.М. Агрохімія. – 4-те вид., перероблене та доп. – К. : Арістей, 2008. – 936 с.
3. Лісовал А.П. Давиденко У.М., Мойсеєнко Б.М. Агрохімія : лабораторний практикум. – К. : Вища шк., 1994. – 335с.
4. Карасюк І.М., Геркіял О.М., Господаренко Г.М., Коларьков Ю.В., Копитко П.Г. Агрохімія. – К. : Вища школа, 1995.
5. Геркіял О.М., Господаренко Г.М., Коларьков Ю.В. Агрохімія: навч. посіб. – Умань, 2008. – 300 с.
6. Лихочвор В.В., Петриченко В.Ф. Мінеральні добрива та їх застосування. – 2-ге видання, доповн. і виправл. – Львів : НВФ “Українські технології”, 2012. – 324 с.
7. Євпак І.В. Основи агрономії (Розділ “Агрохімія”) : навч. посіб. – К., 2007. – 204 с.
8. Городній М.М., Копілевич В.А., Сердюк А.Г. Агрохімічний аналіз : практикум. – К. : Вища школа, 1995.
9. Дмитренко П.О., Носко Б.С. Довідник з удобрення сільсько-господарських культур. – К. : Урожай, 1987.
10. Лісовал А.П., Макаренко В.М., Кравченко С.Н. Система применения удобрений. – К. : Высшая школа, 1989.
11. Батіг А.І. та ін. Планування та організація діяльності аграрного підприємства : навч. посіб. – К. : Аграрна освіта, 2003.
12. Березівський П.С. Організація виробництва в аграрних формуваннях. – К. : Центр навчальної культури, 2005.
13. Дробот В.І., Мартянов В.П. та ін. Бізнес-план розвитку с.-г. підприємства : навч. посіб. – К.: Мета, 2003.
14. Ільчук М.М., Зрібняк Л.Я., Мельник С.І. та ін. Організація і планування сільськогосподарського виробництва : підручник / за ред. М.М.Ільчука та Л.Я. Зрібняка. – Вінниця : Нова Книга, 2008.
15. Зрібняк Л.Я., Полозенко М.Г. та ін. Організація і планування виробництва на сільськогосподарських підприємствах /За ред. Л.Я. Зрібняка. – К. : Урожай, 1999.
16. Організація і планування виробництва: навч.-метод. посіб. / За ред. І.П. Малука. – НМЦ, 2008.
17. Шелюк Л.І. Організація і планування діяльності аграрних формувань : навч.-метод. посіб. – К. : Аграрна освіта, 2011.
18. Єщенко В.О. Загальне землеробство. – К. : Урожай, 1995.
19. Гудзь В.П., Лісовал А.П., Андрієнко В.О. Землеробство з основами ґрунтознавства і агрохімії. – К. : Вища школа, 1995.

20. Гудзь В.П., Гримак І.Д., Будьонний Ю.В. Землеробство. – К. : Урожай, 1996.
21. Гордієнко В.П., Геркіял О.М., Опришко В.П. Землеробство. – К. : Вища школа, 1991.
22. Веселовський І.В., Лисенко А.К., Манько Ю.П. Атлас-визначник бур'янів. – К. : Урожай, 1988.
23. Демкова В.В., Скатерна Л.В. Основи агрономії: навч. посіб. – К. : Аграрна освіта, 2008.
24. Фоменко Л.Д., Довідник по землеробству. – Львів : Каменяр, 1987.
25. Олійник П.М. Методика ігрових занять. – К. : Вища школа, 1992.
26. Кравченко М.С. Землеробство. – К. : Либідь, 2002.
27. Кравченко М.С. Практикум із землеробства. – К. : Мета, 2003.
28. Губина К., Червонная Т., Маслов О. Агротест в вопросах и ответах. – К., 2009.
29. Танчик С.П. No-till і не тільки. Сучасні системи землеробства. – К. : ЮНІВЕСТ МЕДІА, 2009.
30. Сайко В.Ф., Малієнко А.М. Система обробітку ґрунту в Україні. – К. : ННЦ “Інститут землеробства УААН”, 2007.
31. Подпрятков Г.І., Скалецька Л.Ф., Сеньков А.М., Хилевич В.С. Зберігання і переробка продукції рослинництва : навч. посіб. – К. : Мета, 2002.
32. Овсієнко М.В., Шило Т.П. Технологія заготівлі і зберігання сільськогосподарської продукції : навч.-метод. посіб. – К. : НМЦ, 2003.
33. Маньківський Л.Я., Скалецька Л.Ф. Технологія заготівлі і зберігання сільськогосподарської продукції. – К., 1999.
34. Сирохман І.В., Задорожний І.М., Пономарьов П.Х. Товарознавство продовольчих товарів. – К. : Лібра, 1997.
35. Подпрятков Г.І., Скалецька Л.Ф., Сеньков А.М. Технологія зберігання і переробки продукції рослинництва. Практикум: навч. посіб. – К. : Вища освіта, 2004.
36. Твердохліб Б.Г., Шилер Г.Г. Технологія молока і молочних продуктів. – М., 1990.